

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

υπό την αιγίδα του
ΙΕΡΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ»

15^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

για την εθνική ανσογνωσία

Θεματική

ΕΝΙΑΙΟΣ

ΚΑΙ ΑΔΙΑΣΠΑΣΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

30 οκτωβρίου **2009**
01 νοεμβρίου

πρόγραμμα εργασιών & παράλληλων εκδηλώσεων

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Παπαβασιλείου Γεώργιος
Νομάρχης Άρτας

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Αποστολίδης Χαράλαμπος
Πρόεδρος Π.Ο.Π.Σ.

Οικονομίδης Παναγιώτης
Δήμαρχος Αρταίων

Σιώζος Γεώργιος
Δήμαρχος Αμβρακικού

Χασιάκος Χρήστος
Πρόεδρος Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Άρτας, Δήμαρχος Αγνάντων

Μικρούλης Θεοφάνης
Πρόεδρος Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Πρεβέζης, Δήμαρχος Ζαλόγγου

Γιολδάσης Δημήτριος
Δήμαρχος Φιλιπιάδας

Κουτσούκης Κωνσταντίνος
Πρόεδρος ΚΤΕΛ Ν. Άρτας

ΜΕΛΗ

Νικολαΐδου Δέσποινα

Γαλανοπούλου Αναστασία

Κουτσογιώργος Φίλιππος

Συμεωνίδης Νικόλαος

Χαιτίδου Στέλλα

Φούντογλου Δημήτριος

Φίλιππος Κουτσογιώργος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΠΟΔΟΜΗΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Αρχ. Ιωακείμ Παπαδόπουλος

Σαββίδου Βικτωρία

Καφανταρίδης Βασίλειος

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙ ΤΙΜΗ

Σαββίδης Ιβάν

Συντονιστής Περιφέρειας ΣΑΕ χωρών πρώην ΕΣΣΔ
Βουλευτής της Κρατικής Δούμα της Ρωσικής
Ομοσπονδίας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Σαχινίδου Χριστίνα
Γενική Γραμματέας Π.Ο.Π.Σ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Φλίκας Νικόλαος

Ιωαννίδης Βασίλειος

Κατσαντούλας Δημήτριος

Ζορμπά Αθανασία

Νταλαούτη Αικατερίνη

Ειρήνη Τσαρούχα

Αθανάσιος Παπαθανασίου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Γιαννοπούλου Ελένη

Παυλίδου Ελισάβετ

Σαββίδης Αδάμ

Τσιρίδης Μωϋσής

Γυμνοπούλου Σοφία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Παπαδόπουλος Γεώργιος

Πολυχρονιάδης Φίλιππος

Νικολαΐδου Ιωάννα

Νικολαΐδου Ελισάβετ

Μιχαηλίδης Ιωάννης

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ευθυμιάδης Παναγιώτης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Βασιλειανός

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ κυρίῳ Χαράλάμπεϊ Ἀποστολίδῃ, Προέδρῳ τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ποντιακῶν Σωματείων, καὶ τῇ Εὐγενεστάτῃ κυρίᾳ Χριστίνῃ Σαχινίδου, Γεν. Γραμματεῖ αὐτῆς, τέκνοις ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Ἀσμένως ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ κ' παριππεύσαντος Ἰουλίου ὑμετέραν ἐπιστολήν, διὰ τῆς ὁποίας γνωρίζετε ἡμῖν τὰ τῆς διοργανώσεως ἐν Ἀρτῇ τοῦ «15^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακῶν Συλλόγων διὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἀὐτογνωσίαν», τὴν β' προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Μᾶς συγκινεῖ ἰδιαίτερος ὅτι τοῦτο θὰ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἀείμνηστον μαρτυρικὸν Μητροπολίτην Κορυτσᾶς καὶ Πρεμετῆς Φώτιον, ἄνδρα ὁ ὁποῖος ἐτίμησε τὴν ἀρχιερωσύνην του καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Ἐκκλησίας, θεῖς χριστομιμήτως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του. Μετὰ χαρᾶς, ἐπίσης, σημειοῦμεν ὅτι ἐν ἐκ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἀπασχολήσουν τὸ Συνεδριόν σας, ἀφορᾷ εἰς τὸν Ἀπόδημον Ἑλληνισμόν, ὁ ὁποῖος σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ του ἀποτελεῖ ποίμνιον προσφιλῆς τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιοτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διὰ τῶν ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀμερικὴν, τὴν Ὠκεανίαν καὶ τὴν Ἄπω Ἀνατολήν θεοσώστων Ἀρχιεπισκοπῶν καὶ Μητροπόλεων του.

Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως διὰ τὴν ἀξιόζηλον ἐμμονὴν τῶν ἀπανταχοῦ Ποντίων εἰς τὰς ἱεράς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καὶ τὴν διατήρησιν τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ὑμῶν. Σᾶς συγχαίρομεν ἐπίσης διὰ τὴν σύγκλησιν τοῦ Συνεδρίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀδυνατοῦντες νὰ παραστήωμεν προσωπικῶς, διὰ τῶνδε τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν Γραμμάτων ἀπευθύνομεν ἐν ἀγάπῃ πολλῇ εἰς ὑμᾶς καὶ πάντας τοὺς διοργανωτὰς καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ ἐγκάρδιον τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐχὴν καὶ ὀλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογία, εὐχόμενοι πᾶσαν ἐπιτυχίαν.

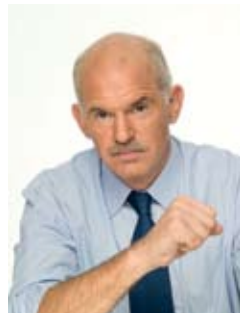
Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἴησαν μετὰ πάντων ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σας.

βθ' Αὐγούστου ἰ'

Ἐπισημασθέντος ὅτι ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐργασίας ὑμῶν καὶ τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ εὐχόμενοι πᾶσαν ἐπιτυχίαν.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Για άλλη μια χρονιά σας απευθύνω θερμό χαιρετισμό, με αφορμή το ετήσιο Συνέδριό σας για την Εθνική Αυτογνωσία.

Η ιστορική διαδρομή του Ποντιακού Ελληνισμού είναι γνωστή σε όλους μας. Η προσφορά του και οι θυσίες του είναι ένα σημαντικό κομμάτι της ιστορίας ολόκληρου του Ελληνισμού.

Ο Ποντιακός Ελληνισμός και οι συλλογικοί φορείς εκπροσώπησής του, γνωρίζουν καλά τις διαχρονικές μας σχέσεις. Γνωρίζουν για τις πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την αναγνώριση της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού καθώς και για την υλοποίηση προγραμμάτων αποκατάστασης για χιλιάδες οικογένειες ομογενών μας ποντιακής καταγωγής, στο πρόσφατο παρελθόν.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ και εγώ ο ίδιος προσωπικά θα βρισκόμαστε πάντα στο πλευρό σας.

† ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄

Αγαπητοί μου,

Ασιμένως χαιρετώ το Συνέδριό σας, τό όποιο διοργανώνετε έφέτος στην όμορφη και ιστορική πόλη της Άρτας και σάς έπαινώ για τήν πρωτοβουλία σας αυτή και τήν όλη δραστηριότητα της Όμοσπονδίας σας.

Τό γεγονός ότι δέν θέτετε εις λήθην τόν Πόντον, τήν γή των προγόνων σας, ότι άντλείτε πνευματικά αγαθά από τήν πολιτισμική προσφορά του Έλληνισμού του Πόντου και τά μεταδίδετε στίς νεότερες γενιές και προπαντός τό γεγονός ότι δέν ξεχνάτε τήν τραγική έξόντωση τόσων συνανθρώπων μας που ή μόνη αίτία των παθημάτων και της σφαγής τους ήταν πώς ήσαν Έλληνες και Χριστιανοί, όλα αυτά σάς τιμούν και σάς έξυψώνουν στίς συνειδήσεις όλων μας. Μέγιστο λοιπόν όρόσημο ή εθνική μνήμη και όδοδείκτης ή εθνική αυτογνωσία που άσχολείστε με τό παρόν Συνέδριό σας.

Έξάλλου, είναι λίαν σημαντική και θεάρεστος ή σκέψη και πρωτοβουλία σας να άφιερώσετε τό 15ο τουτό Πανελλήνιο Συνέδριο των Ποντιακών Συλλόγων στον άοίδιμο Ίεράρχη Φώτιο τόν Καλπίδη, Μητροπολίτη Κορυτσάς, τόν Έθνομάρτυρα. Γεννημένος στην Κερασούντα στά μέσα του 19ου αιώνα, δηλαδή στους άγιασμένους τόπους καταγωγής σας, με σπουδές στην παλαιά ιστορική Θεολογική Σχολή της Χάλκης, με θητεία στην Ίερά Σύνοδο του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου, ό έθνομάρτυρας Φώτιος έδωκε τήν ζωή του για τήν πατρίδα. Ως αναφέρει ό βιογράφος του "τήν 9ην Σεπτεμβρίου 1905 έπεσε υπό χάλαζαν σφαιρών άγρίων έχθρών της Όρθοδοξίας και του Έλληνισμού έξωθι του χωρίου Βρατοβίστα".

Τό αίμα του πότισε ώστόσο τήν μαρτυρική γή της Ηπείρου και τό δένδρο της έλευθερίας. Τέτοιες άγιες και ήρωικές μορφές όλοι μας όφειλουμε να τίς τιμούμε και άπ' αυτές ν' έμπνεόμεθα στά ύψιστα ιδανικά του Γένους. Γιατί Γένος χωρίς ιδανικά ιερά σβήνει και έμεις θέλουμε εισέτι όχι άπλώς να έπιβιώσουμε αλλά να μεγαλοουργήσουμε. Και τό μπορούμε αυτό.

Με τίς σκέψεις αυτές σφίγγω τό χέρι όλων σας, έχετε τήν άγάπη μου και τήν πατρική μου εύχή.

Καλή έπιτυχία στο Συνέδριό σας και ό Πανάγαθος και Πανοικτίμων Θεός να σάς εύλογεί και άγιαζει πλουσιοπάροχα όλους σας.

Μετ' εύχών διαπύρων
† Αθηνών Ιερωτός

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΡΤΗΣ
κ.κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Αγαπητοί φίλοι

Έκπρόσωποι τών Ποντιακῶν Συλλόγων

Μεγάλη ή τιμή και ή χαρά μας να ανταμώσετε έφέτος στην όμορφη Άρτα μας, για να μοιραστούμε τον πόνο του ξεριζωμού και τις τραγικές του συνέπειες και να μελετήσουμε την προοπτική του αύριο, μέσα από τις έμπειρίες του χθές και τα δεδομένα του σήμερα.

Είναι αλήθεια ότι ο ξεριζωμός τών Ποντίων είναι μια μεγάλη πληγή για τό έθνος μας, πού προξενεί πόνο, θυμό, αγανάκτηση και δικαιολογημένα μένει ακόμη ανοιχτή.

Είναι έγκληματικό τό να άδιαφορούμε μπροστά στίς τόσο μεγάλες προκλήσεις τής Ιστορίας και να τις προσπερνούμε μέ εύκολία. Αντιθέτως ο άνθρωπος έχει χρέος να μελετάει την ιστορία και ιδιαίτέρως τής Πατρίδος του και να διατηρεί έντονη ιστορική μνήμη. Αυτό άποτελεί άπαραίτητη προϋπόθεση για την διατήρηση τής

Έθνικῆς μας κληρονομιάς. Άλλά ακόμη βοηθάει και στην σωστή αξιολόγηση και ιεράρχηση τών έπιλογών τής ζωῆς μας και μάς κρατά πάντοτε σε έγρήγορση και άφύπνιση, ώστε να αντιμετώπιζουμε σταθερά και δημιουργικά τις μεγάλες και ποικίλες προκλήσεις και παραποιήσεις τής ιστορίας μας, οι όποιες προέρχονται, όχι μόνο από τούς έξωτερικούς μας έχθρους, αλλά δυστυχώς και από μάς τούς ίδιους.

Πιστεύω και έλπίζω ότι και τό Συνέδριό σας αυτό θα άποτελέσει ένα ακόμη θετικό βήμα στην μακροχρόνια άγωνιστική και δημιουργική σας πορεία, ή όποια πολλά έχει να διδάξει τούς Νεοέλληνες.

Ό Θεός μαζί σας και καλή έπιτυχία.
Μέ πολλή εκτίμηση και άγάπη έν Χριστώ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
κ. ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία για την προώθηση των εθνικών δικαίων, οι Πόντιοι Έλληνες αποδεικνύουν με συνέπεια την προσήλωσή τους στις μακράιωνες αξίες και τα ιδανικά του ελληνισμού, τιμώντας στην πράξη τις θυσίες και τους αγώνες των ηρώων προγόνων μας.

Η πορεία του Ποντιακού Ελληνισμού, και ιδιαίτερα η εποποιία που ξεκινά από το μεγάλο Διωγμό ως τις μέρες μας, είναι η καλύτερη απόδειξη ότι η διαφύλαξη των διδαγμάτων της ιστορίας είναι η αναγκαία προϋπόθεση όχι μόνο για την αυτογνωσία ενός λαού, αλλά και για το σχεδιασμό της συλλογικής του δράσης για το μέλλον. Αν σήμερα οι Πόντιοι πρωταγωνιστούν στην κοινωνική και πολιτική ζωή στις νέες τους εστίες, αυτό σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στο βαθύ σεβασμό που επιδεικνύουν στην παρακαταθήκη των γενεών που πέρασαν.

Αυτό το πολύτιμο κεφάλαιο είναι εγγύηση ότι πρωτοβουλίες όπως το Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία μπορούν να λειτουργήσουν ως δεξαμενή ενίσχυσης της ιστορικής γνώσης αλλά και διαμόρφωσης αξόνων δράσης για το μέλλον.

Με αυτές τις σκέψεις, εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΛΑ.Ο.Σ.
κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ

Φίλες και φίλοι,

Αισθάνομαι πάντα ιδιαίτερη συγκίνηση όταν επικοινωνώ με ένα από τα πιο πολύτιμα κομμάτια του Εθνικού κορμού, τους Ποντίους.

Την ίδια ώρα που κάποιοι καταθέτουν στεφάνια στο Μαυσωλείο του ακραίου εθνικιστή και σφαγέα του Ποντιακού Ελληνισμού Κεμάλ Ατατούρκ, οι Πόντιοι τιμούν τους νεκρούς τους, παλεύουν ενάντια στην λήθη, συντηρούν τα έθιμα και το νόστο για την αλησμόνητη πατρίδα, τον Πόντο.

“Χαμένες πατρίδες” δεν υπάρχουν. Χαμένοι πολιτικοί, ίσως...

Τα χρόνια που ήμουν στο Ευρωκοινοβούλιο πάλεψα για να αναδειχθεί διεθνώς το ζήτημα της Γενοκτονίας των Ποντίων.

Πριν 3 χρόνια κατέθεσα στην Ευρωβουλή - για πρώτη φορά στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης- “Γραπτή Δήλωση” (“WRITTEN DECLARATION”) με στόχο την αναγνώριση της Γενοκτονίας και είδα με χαρά δεκάδες Ευρωβουλευτές από όλες τις χώρες της Ε.Ε. να την προσυπογράφουν.

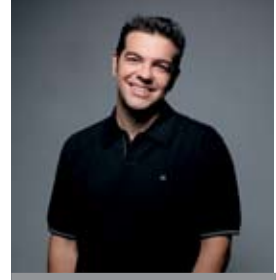
Με παρεμβάσεις μου στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έφερα πολλές φορές το θέμα της αναγνώρισης της Γενοκτονίας με στόχο να τεθεί από την Ε.Ε. στην Τουρκία ως όρος συνέχισης των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων η επίσημη αναγνώριση του εγκλήματος εκ μέρους της χώρας αυτής.

Εύχομαι Καλή Επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου και πλήρη δικαίωση του αγώνα των Ποντίων!

Με πατριωτικούς Χαιρετισμούς

Γ. Καρτζαφέρης
Πρόεδρος ΛΑ.Ο.Σ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥ.ΡΙΖ.Α.
κ. ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,

Σας παρακαλώ να μου επιτρέψετε να σας μεταφέρω τους πιο θερμούς χαιρετισμούς του κόμματός μας και του ΣΥΡΙΖΑ στο 15ο Πανελλήνιο Συνέδριό σας.

Η εκτίμηση του κόμματος αλλά και η δική μου προσωπικά προς τις προοδευτικές οργανωμένες εκφράσεις του Ποντιακού Ελληνισμού είναι μεγάλη. Χωρίς καμιά αμφιβολία διατελείτε ένα σημαντικό έργο για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και πολιτιστικής μας παράδοσης και αποτελείτε αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτισμικής μας παρακαταθήκης στις γενιές που θα έρθουν.

Όλες οι πολιτικές δυνάμεις έχουν ευθύνη να αναδείξουν ότι ο ελληνισμός δεν έχει μόνο πλούσια ιστορία αλλά και μέλλον που μπορεί να σταθεί αντάξιο της ιστορίας μας. Το μέλλον όμως δεν χαρίζεται.

Το ζήτημα της ενεργοποίησης όλων των δυνάμεων του ελληνισμού είναι τεράστιας σημασίας ειδικότερα σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς που περνά η χώρα μας.

Σε μια εποχή έξαρσης του ρατσισμού και της ξеноφοβίας, του εθνικισμού, της βαρβαρότητας και των στρατιωτικών επεμβάσεων για την επιβολή υποτίθεται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Ελλάδα και ο Ελληνισμός, δεν μπορούν παρά να είναι υπέρ των αρχών του διεθνούς δικαίου, της

καλής γειτονίας και της συνεννόησης, υπέρ του διαλόγου για την σταθερότητα και την ειρήνη στα Βαλκάνια και τον κόσμο.

Στη βάση αυτή δεν μπορούμε παρά να σταθούμε στο πλευρό όλων εκείνων που δεν έχασαν τη μνήμη τους που δεν ξεχνούν τις ρίζες και τις ιστορικές τους καταβολές.

Σε μια περίοδο που διασύρονται και αμφισβητούνται τα ιδανικά, που κυριαρχεί ο ατομισμός, η Ελλάδα και ο Ελληνισμός δεν μπορούν παρά να είναι με τους αγώνες για τις κοινωνικές και πολιτικές αξίες του ανθρωπισμού, της αλληλεγγύης, των δημοκρατικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέλος σήμερα θεωρώ ότι επιβάλλεται να βοηθήσουμε όλοι ώστε ο ελληνισμός να μπορέσει να αναδείξει τη σύγχρονη δυναμική του. Το ζητούμενο σήμερα είναι η συλλογική συνείδηση, ο συλλογικός προβληματισμός η προοπτική του ελληνισμού με αυτογνωσία.

Θέλω να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στις δραστηριότητές σας και να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση που μας κάνατε.

Με εκτίμηση,
Αλέξης Τσίπρας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΡΤΑΣ
κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

10

Είναι ξεχωριστή χαρά και συγκίνηση που ως Νομάρχης Άρτας φιλοξενώ και χαιρετίζω το 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Ποντιακών Συλλόγων της χώρας. Οι Έλληνες του Πόντου συγκροτείτε μια από τις πιο δυναμικές συνιστώσες του Οικουμενικού Ελληνισμού. Εκφράζετε ένα πολύπαθο, αλλά δυναμικό τμήμα των απανταχού Ελλήνων. Μεταφέρετε μαζί σας ισχυρές ιστορικές μνήμες. Την πίκρα και τον πόνο της χαμένης πατρίδας, αλλά και την περηφάνια της πάντα ελεύθερης και αδούλωτης ψυχής. Υπενθυμίζετε, με την ενεργητικότητα και την πολυδιάστατη δράση σας, ότι η διαφύλαξη των παραδόσεων και του πολιτισμικού πλούτου μας είναι σημαντική προϋπόθεση κάθε αισιόδοξου σχεδιασμού για το μέλλον.

Μετατρέψατε τον θάνατο σε ζωή. Τον πόνο σε δημιουργία. Το μοιρολόι σε χορό και τραγούδι. Ξαναγεννηθήκατε μέσα από τις στάχτες και προσφέρατε τα μέγιστα στην ανάπτυξη της Μητέρας Πατρίδας σε όλους τους τομείς, επιχειρηματικό, επιστημονικό, πολιτικό, πολιτιστικό, κοινωνικό.

Οι Έλληνες και η ελληνική κοινωνία σας χρωστάμε πολλά. Οφείλουμε να διατηρούμε και να μεταλαμπαδεύουμε στις νεότερες γενιές τη μνήμη της μακραίωνης ιστορίας του ποντιακού ελληνισμού, τη μνήμη της γενοκτονίας, τη μνήμη του βίαιου ξεριζωμού από τις πατρογονικές εστίες,

τη μνήμη της πολυβάσανης προσφυγιάς, διότι η ιστορία δεν είναι ένα μνημόσυνο του παρελθόντος, αλλά τα θεμέλια της γνώσης - κάθε λαού - για ένα καλύτερο αύριο. Η ιστορία προσδιορίζει την οντότητά μας και καθορίζει το μέλλον. Λαοί χωρίς μνήμη είναι καταδικασμένοι στην αφάνεια και στη λήθη.

Σας συγχαίρω εκ βάθους ψυχής για τον αγώνα που κάνετε όλοι οι Ποντιακοί Σύλλογοι, της Ελλάδας και της διασποράς, προκειμένου να αποκατασταθεί και να δικαιωθεί η ιστορική αλήθεια, αλλά και για να διατηρήσετε ενωμένους, ενημερωμένους και συνειδητοποιημένους τους απανταχού ποντίους μέσα από τα συνέδρια, τα ανταμώματα και τις πολυδιάστατες εκδηλώσεις που διοργανώνετε.

Η δική μας συμμετοχή, ως Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Άρτας και εμού προσωπικά, στο 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο που διοργανώνετε στον τόπο μας, αποτελεί την ελάχιστη αναγνώριση και τιμή στο έργο που επιτελείτε, και αισθανόμαστε ιδιαίτερη χαρά που σας φιλοξενούμε στην όμορφη πόλη μας.

Εύχομαι ολόψυχα κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου, και ευόδωση των στόχων και των επιδιώξεών του

Γιώργος Παπαβασιλείου
Νομάρχης Άρτας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΙΜΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΑΕ ΧΩΡΩΝ ΠΡΩΗΝ ΕΣΣΔ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΔΟΥΜΑ
κ. ΙΒΑΝ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

Αξιότιμες / αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους των Ελλήνων των χωρών της πρώην ΕΣΣΔ θα ήθελα να χαιρετήσω τους συμμετέχοντες του 15ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία.

Βασικό στοιχείο της πραγματικής εθνικής αυτογνωσίας είναι η αίσθηση της ιστορικής συνέχειας, συμμετοχής σε όλα τα γεγονότα της μακράς ιστορίας της πατρίδας και την ανησυχία για το μέλλον της.

Η μοίρα των Ελλήνων του Πόντου υπέφερε από πολλά δεινά - η τουρκική καταπίεση και η γενοκτονία του 1916-1923, τα χρόνια των εκτοπισμών, των διώξεων και των απελάσεων, η επανεγκατάσταση στην ιστορική τους πατρίδα. Αλλά, παρά ταύτα, έχουμε διατηρήσει την εθνική μας ταυτότητα, τη θρησκεία, τη γλώσσα, τις παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων μας και έτσι διατηρηθήκαμε ως έθνος.

Από την ίδρυσή της, η ελληνική κοινή γνώμη έχει αναπτύξει τρία κύρια, αποδεκτά από μόνα τους, κριτήρια της εθνικής ταυτότητας, πάνω στα οποία στηρίζεται σήμερα η εθνική μας αυτογνωσία: μια κοινή ιστορία, κοινή γλώσσα και κοινή θρησκεία. Λαμβάνοντας υπόψη αυτό, εμείς, οι

Έλληνες, όπου και αν ζούμε, σήμερα, όλοι μαζί πρέπει να κάνουμε μεγάλες δημιουργικές προσπάθειες για τη διατήρηση και την ανάπτυξη των πνευματικών, πολιτιστικών και ιστορικών αξιών του λαού μας, η συνεργασία με την ελληνική νεολαία, η εκπαίδευση της νέας γενιάς στο πνεύμα της πίστης στα πολιτικά και τα εθνικά ιδεώδη. Και εδώ πρέπει να δράσουμε μαζί, ενωμένοι από τις κοινές ιδέες της εθνικής ζωής, το ορθόδοξο πνεύμα και τους κοινούς στόχους.

Εύχομαι σε όλους τους συμμετέχοντες του 15ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία επιτυχή εργασία, εποικοδομητικές και συμβιβαστικές αποφάσεις, οι οποίες θα χρησιμεύσουν προς όφελος του ελληνικού λαού, την ενότητα και τη συνοχή του.

Ιβάν Σαββίδης,
Συντονιστής της Περιφέρειας ΣΑΕ χωρών
πρώην ΕΣΣΔ,
Πρόεδρος της Ομοσπονδίας ελληνικών
συλλόγων της Ρωσίας,
Βουλευτής της Κρατικής Δούμα
της Ρωσικής Ομοσπονδίας

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ
κ. ΠΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Εκ μέρους της Δημοτικής Αρχής, του Δημοτικού Συμβουλίου και των συμπατριωτών μου καλωσορίζουμε στην Άρτα το 15ο πανελλήνιο συνέδριο ποντιακών σωματείων. Ένα συνέδριο που γίνεται με τη συνεργασία και του Δήμου της Άρτας.

Οι Πόντιοι ένα από τα δυναμικότερα κομμάτια του έθνους όπου και αν βρέθηκαν- μετά τους αλλεπάλληλους ξεριζωμούς αλλά και τη γενοκτονία της περιόδου 1914- 1923 κατά την οποία εξοντώθηκαν από τους Νεότουρκους πάνω από 300.000 άτομα- διέπρεψαν κρατώντας άσβεστη τη φλόγα του ελληνισμού.

Ο ξεριζωμός, η εξάντληση από τις κακουχίες και τα βασανιστήρια, η πείνα και η δίψα, και τα στρατόπεδα θανάτου στην έρημο, δυνάμωσαν το εθνικό τους φρόνημα και ταυτόχρονα διαμόρφωσαν τη σύγχρονη ταυτότητά τους διατηρώντας τη γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμά τους.

Η έλευσή τους στην Ελλάδα μετά τη μικρασιατική καταστροφή συνδέθηκε με τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας, την ανάπτυξη του εμπορίου, τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας και εν γένει την πρόοδο της ελληνικής κοινωνίας.

Άνθρωποι δραστήριοι, επίμονοι και επινοητικοί κατόρθωσαν μέσα από τους κανούς των πολέμων και τις στάχτες του ξεριζωμού να ξαναστήσουν τα νοικοκυριά τους και τις επιχειρήσεις τους μπολιάζοντας με το πνεύμα της δημιουργίας την καθημαγμένη ελληνική κοινωνία.

Τι και αν λοιδορήθηκαν, χλευάστηκαν, εκδιώχθηκαν. Τα κατάφεραν. Όπου και

αν βρέθηκαν. Όχι μόνο στην Ελλάδα. Και στην Καυκασία, την Αμερική, την Αυστραλία, την Αφρική, την Ευρώπη...

Ρίζωσαν χωρίς ποτέ να ξεχάσουν. Δίχως να αφομιωθούν. Οι Πόντιοι όχι μόνο γεννήθηκαν αλλά και επέλεξαν να παραμείνουν Έλληνες. Αυτοί, τα παιδιά τους και τα παιδιά των παιδιών τους. Είναι δύο φορές Έλληνες.

Το 15ο Συνέδριο -όπως και όλα τα συνέδρια για την εθνική αυτογνωσία- έχουν πολλά να προσφέρουν στους ίδιους αλλά και να θυμίσουν και σε εμάς το χρέος μας έναντι των Ποντίων.

Αν και η προσφορά τους υπήρξε διαχρονικά μεγάλη, η επίσημη πολιτεία, εμείς οι πολίτες σε πολλές περιπτώσεις ακόμη και σήμερα υπήρξαμε σκληροί έως και εχθρικοί απέναντί τους.

Να στηλιτεύσω τέλος τη συμπεριφορά έως και την προκατάληψη, απέναντι στους «νεοπροσφυγες» που σε αρκετές περιπτώσεις θεωρούνται ως εξιλαστήρια θύματα για κάθε τι κακό συνέβη στην ελληνική κοινωνική δομή (εγκληματικότητα, ανεργία, υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κ.ά).

Όλα αυτά θεωρώ είναι θέματα που πρέπει και να συζητηθούν και να αναδειχθούν στο 15ο πανελλήνιο συνέδριο ποντιακών σωματείων που με χαρά φιλοξενούμε στην Άρτα.

Καλή επιτυχία και καλή διαμονή.

Ο Δήμαρχος Άρτας
Πάνος Οικονομίδης

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ
κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΖΙΟΣ

Αγαπητοί σύνεδροι,

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση χαιρετώ το 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία. Ο Ποντιακός Ελληνισμός αποτελεί ξεχωριστό και πολύτιμο τμήμα του έθνους μας και του πολιτισμού μας.

Παρ' όλα τα βασανιστήρια και τη Γενοκτονία που υπέστησαν οι Πόντιοι, κατόρθωσαν να διατηρήσουν αδούλωτο το φρόνημά τους, την πίστη τους στο Θεό, τις αξίες και τα ιδανικά του Ελληνισμού.

Η επί 15 χρόνια διοργάνωση του Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία, αποτελεί από παράδειγμα της διάρκειας του θεσμού, αλλά και της αναγκαιότητας διατήρησής του, όχι μόνον για του Ποντίους, αλλά και για το σύνολο των Ελλήνων.

Είμαι βέβαιος ότι θα συμβάλουν τα μέγιστα στην επιτυχία του συνεδρίου, οι κορυφαίοι εισηγητές με τις αξιόλογες εισηγήσεις που θα παρουσιάσουν.

Θα ήθελα να συγχαρώ την Οργανωτική Επιτροπή του συνεδρίου, αλλά και όλα τα ποντιακά σωματεία για την ενεργή τους παρουσία και προσφορά.

Θερμά συγχαρητήρια και καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. ΑΡΤΑΣ, ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ
κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΣΙΑΚΟΣ

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στον όμορφο Νομό μας. Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για εμάς να φιλοξενούμε για τρεις ημέρες ίσως το πιο δυναμικό κομμάτι του Ελληνισμού, τους Ποντίους.

Ο Ποντιακός Ελληνισμός αποτελεί ξεχωριστό και πολύτιμο τμήμα του έθνους και τους πολιτισμού μας.

Η άνθιση και τα δεινά που γνώρισε στην πορεία του, χαραχθηκαν με ανεξίτηλα γράμματα στην μακρά ιστορία του Ελληνισμού.

Οι αγώνες και οι προσπάθειές σας, απέδειξαν σε όλους ότι ακόμα και μέσα από τις στάχτες του ο Ποντιακός Ελληνισμός όχι μόνο δεν έσβησε, αλλά έγινε ακόμη πιο λαμπρός, ακόμη πιο δυναμικός διεκδικώντας με κάθε τρόπο τη διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας που υπέστη.

Χαιρετίζω το 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία και εύχομαι μέσα απ' αυτό να αναδείξετε για μία ακόμη φορά εκείνα τα στοιχεία που κάνουν τον Ποντιακό Ελληνισμό ένα εκλεκτό κομμάτι της ιστορίας μας.

Η Εθνική Αυτογνωσία θα είναι το ζητούμενο αύριο, πολύ περισσότερο από σήμερα.

Είναι βέβαιο ότι όποιος γνωρίζει την ιστορία του χαράσσει με λιγότερα λάθη τα βήματα για το μέλλον. Εύχομαι σε όλους τους συνέδρους καλή διαμονή στον Νομό μας και καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Δ.Κ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ, ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ
κ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ

Αγαπητοί Σύεδροι,

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση χαιρετίζω το 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία.

Το δεύτερο που γίνεται στην περιοχή μας με την συμμετοχή στη διοργάνωση και συλλόγων του νομού μας.

Ο Εκπολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Ν. Σαμψούντας "ΑΜΙΣΟΣ", ο Σύλλογος Ποντίων Γυναικών Ν. Σαμψούντας, ο Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρασιτών και Ποντίων Πρέβεζας, ο Ποντιακός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ν. Κερασούντας μαζί με τον Ποντιακό Σύλλογο Βίγλας Άρτας "ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ".

Αποτελούν σημείο αναφοράς στα πολιτιστικά δρώμενα τις περιοχής μας.

Ο Ποντιακός Ελληνισμός αποτελεί ξεχωριστό και πολύτιμο τμήμα του Ελληνικού Έθνους και του Πολιτισμού μας. Η Ελληνική παράδοση και ο Ελληνικός Πολιτισμός οφείλουν πάρα πολλά στη δράση του Ποντιακού στοιχείου. Είμαι σίγουρος ότι συνέδρια Εθνικής Αυτογνωσίας, όπως αυτό, βοηθούν στη μελέτη, διάσωση και μεταλαμπάδευση στις νεότερες γενιές της ταυτότητας του κάθε λαού.

Η διατήρηση της μνήμης και η αναγνώριση της γενοκτονίας των ποντίων, από εκείνους που την διέπραξαν είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την συνεργασία και την αρμονική συνύπαρξη των δύο λαών.

Με τις σκέψεις αυτές καλωσορίζω τους συνέδρους από όλη την Ελλάδα και εύχομαι κάθε επιτυχία στο Συνέδριό σας.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ
Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΙΟΛΔΑΣΗΣ

Αγαπητοί σύνεδροι,

Με την ευκαιρία της πραγματοποίησης του 15ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων Αυτογνωσίας, σας απευθύνω θερμό χαιρετισμό.

Η εκτίμηση του Δήμου Φιλιππιάδας αλλά και των κατοίκων του για τον Ποντιακό Ελληνισμό, είναι μεγάλη.

Χωρίς καμιά αμφιβολία επιτελείτε ένα σημαντικό έργο για την διατήρηση της ιστορικής μνήμης και της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Δεν μπορούμε να μην σταθούμε στο πλευρό όλων εκείνων που δεν έχασαν τη μνήμη τους, που δεν ξεχνούν τις ρίζες και τις ιστορικές τους καταβολές.

Ο Πόντος υπήρξε ένας τόπος της δόξας, της παράδοσης, των γραμμάτων και των τεχνών και έχουμε χρέος να τον κρατάμε ζωντανό στη μνήμη μας.

Για μια ακόμη φορά άξιοι απόγονοι των προγόνων σας, θα μας θυμίσετε, θα μας προβληματίσετε, θα μας διδάξετε τι σημαίνει Ποντιακός Ελληνισμός και τι σημαίνει εθνική αυτογνωσία.

Πεποίθησή μου είναι ότι συνέδρια όπως το δικό σας, βοηθούν τη μελέτη, διάσωση και μεταλαμπάδευση στις νεότερες γενιές, της ταυτότητας του κάθε λαού και τη διατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, απέναντι στην ισοπέδωση της επερχόμενης παγκοσμιοποίησης.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου και καλή διαμονή στην περιοχή μας, στην οποία πέρα από τις φυσικές ομορφιές, θα νιώσετε και την ζεστή φιλοξενία των κατοίκων μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΙΕΡΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ»
κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΑΝΙΜΑΝΙΔΗΣ

Ο προσφυγικός Ελληνισμός, ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένος σε ό,τι αφορά ιστορικά γεγονότα, συνθήκες και αποτελέσματα που καθόρισαν την πορεία του έθνους στον 20ο αιώνα, οργανωμένος σε δυναμικά αξιολογικά σωματεία σ' όλο τον κόσμο, μπορεί και παρεμβαίνει στην σύγχρονη πραγματικότητα, εμποδίζοντας τη λήθη, ξυπνώντας συνειδήσεις, δίνοντας κατευθύνσεις.

Τα Συνέδρια Εθνικής Αυτογνωσίας, που με επιτυχία διοργανώνει η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων σε συνεργασία με τα Ποντιακά Σωματεία και φορείς της κοινωνίας μας, αποτελούν πλέον θεσμό.

Ένα θεσμό που υπηρετεί τις αξίες του Ποντιακού Ελληνισμού, που παραλάβανε από τους προγόνους μας.

Συνεχίζοντας η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων και τα Ποντιακά Σωματεία και φέτος την επιτυχημένη πορεία και διαδρομή πέτυχαν το Συνέδριο Εθνικής Αυτογνωσίας να φθάσει και να αγκαλιάσει και να αγκαλιαστεί από την φιλόξενη Άρτα.

Με ευχαρίστηση το Πανελλήνιο Ίδρυ-

μα «Παναγία Σουμελά» δέχθηκε να θέσει υπό την αιγίδα του το Συνέδριο αυτό, που περιποιεί τιμή για όλο τον Ποντιακό Ελληνισμό.

Είναι διαχρονική η σημασία και η ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης, ως σημαντικού συντελεστού στην αυτογνωσία λαών και εμείς οι Έλληνες ποντιακής καταγωγής, έχοντας την ευθύνη διατήρησης και υπεράσπισης της ιστορικής μας μνήμης προσπαθούμε και προάγουμε το ζήτημα της Εθνικής Αυτογνωσίας, εμμένοντας πεισματικά στην πορεία που έχουμε χαράξει, μέσα από την πλειοψηφία των Σωματείων μας, ώστε τίποτε από όλα όσα υπερασπιζόμαστε να μη συμψηφίζονται και να μην παραγράφονται, με το βλέμμα στο αύριο και με πρωτοπόρους τους υπέροχους νέους και τις νέες μας.

Με σεβασμό στους θεσμούς, που αποτελούν ασπίδα προστασίας της ιστορικής και πολιτιστικής παρουσίας του Ποντιακού Ελληνισμού, χαιρετίζω το 15ο Συνέδριο με την ευχή να συμβάλλει επιτυχημένα στην σφυρηλάτηση της ενιαίας πορείας του Ελληνισμού προς τα εμπρός και της πατρίδας μας.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**

Πατριώτες και πατριώτισσες,

Για 15η συνεχή χρονιά οι Πόντιοι του κόσμου συνέρχονται σε συνεδρίαση εθνικής αυτογνωσίας, στην πόλη της Άρτας με την συμπαράσταση των τοπικών φορέων και την αιγίδα της Παναγίας Σουμελά.

Οι θεματικές ενότητες του συνεδρίου στοχεύουν στην διατήρηση και αναπαραγωγή της ιστορικής μνήμης και διαδρομής όλων εκείνων που παραλάβαμε και οφείλουμε ως κόρην οφθαλμού να διατηρήσουμε.

Σ' ένα παγκόσμιο κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον ισοπέδωσης ιδεών και αξιών, εντόνων κοινωνικών και οικονομικών αναταράξεων, κρίσεων και διακινδύνευσης θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διεθνών συγκρούσεων με βάση θρησκευτικές και εθνικές διαφορές, η γνώση και η κατανόηση του ενιαίου και αδιάσπαστου του Ελληνισμού αποτελεί πυξίδα και γνώμονα πορείας προς το μέλλον.

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων στις επάλξεις των αγώνων εδώ και 37 χρόνια για μεταλαμπάδευση και διατήρηση του πολιτισμού μας, των αξιών μας, του ποντιακού ζητήματος (Γενοκτονία) και την αναγνώρισή της, στους διεθνείς οργανισμούς, δίνει τον καλόν αγώνα

για όλα αυτά.

Ιδιαίτερως σ' όλους τους διεθνείς οργανισμούς αγωνιζόμαστε για την αναγνώριση της σφαγής 350.000 Ποντίων από τους Τούρκους, την περίοδο 1919 έως 1923 ως πράξη Γενοκτονίας.

Υπενθυμίζουμε ότι μετά τους αγώνες μας στον ΟΗΕ από το 1998 έως και την πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (αριθμ. Α6-0269/2006) με την οποία καλείται η Τουρκία να συμφιλιωθεί με το ιστορικό της παρελθόν και να αναγνωρίσει τις γενοκτονίες εναντίον των Αρμενίων, Ποντίων και Ασσηρίων, δεν υπάρχει χρόνος και τόπος εφησυχασμού έως η Τουρκία ζητήσει συγνώμη και αναγνωρίσει ως γενοκτονία την σφαγή των 350.000 νεκρών μας.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερως, τον Νομάρχη Άρτας, τον Δήμαρχο Αρταίων, τον Δήμαρχο Αμβρακικού, τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού & Νεολαίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, την ΤΕΔΚ Ν. Άρτας, την ΤΕΔΚ Ν. Πρεβέζης, τον Δήμαρχο Φιλιπιάδος και το ΚΤΕΛ Ν. Άρτας για την στήριξή τους στο 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ: «ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΣΠΑΣΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ»

ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30/10/2009

Αίθουσα Ξενοδοχείου «ARTA PALACE»

- 20.30' Χαιρετισμοί Επισήμων
- 20.45' Απονομή Τιμητικών Διακρίσεων
- 21.00' Δείπνο Καλλιτεχνικό πρόγραμμα

ΣΑΒΒΑΤΟ 31/10/2009

Αίθουσα Ξενοδοχείου «ARTA PALACE»

09.30' - 10.30' Προσέλευση - Νομιμοποίηση Συνέδρων

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: **Παναγιώτης Ζήγος, Ελισάβετ Νικολαΐδου,
Γεώργιος Παπαδόπουλος, Τεκτονίδου Κυριακή**

Εισηγήσεις:

- 11.00' **Ομιλητής: Χρήστος Ανδρεάδης**
Φιλολόγος - Ιστορικός
Θέμα: «Ο Κορυτσάς & Πρεμετής Φώτιος Καλπίδης ο Πόντιος ιεράρχης-πρώτο θύμα του Μακεδονικού Αγώνα»
- 11.20' **Ομιλητής: Κωνσταντίνος Κονταξής**
Επίκουρος Καθηγητής Λαογραφίας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Θέμα: «Το δημοτικό τραγούδι του γεφυριού της Άρτας σε ποντιακή παραλλαγή και παραλλαγή του ελλαδικού χώρου: ομοιότητες και διαφορές»
- 11.40' **Ομιλητής: Νικόλαος Λυγερός**
Καθηγητής Πανεπιστημίου
Θέμα: «Ο απόδημος Ελληνισμός ως μνήμη μέλλοντος της προσφυγιάς»
- 12.00' Ερωτήσεις - Παρεμβάσεις
- 12.30' Λήξη Συνεδρίας
- 12.30' Γεύμα

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: **Ζηλελίδης Κωνσταντίνος, Καραγκιοζίδης Αρθούρος, Νικολαΐδου Ιωάννα, Νικόλαος Συμεωνίδης**

Εισηγήσεις:

19.30' **Ομιλητής: Μπεντρός Χαλατζιάν**

Μέλος Αρμενικής Εθνικής Επιτροπής, Εκπρόσωπος Τύπου

Θέμα: «Αρμενική Γενοκτονία: Το έγκλημα και η πορεία προς την εθνική δικαίωση»

19.50' **Ομιλήτρια: Ευτυχία Βουτυρά**

Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Θέμα: «Απόγονοι της Μικρασιατικής Προσφυγιάς: Ζητήματα και πολιτικές ένταξης των "Ρωσοποντίων" στην σύγχρονη Ελλάδα»

20.10' Ερωτήσεις-Παρεμβάσεις

20.30' Λήξη Συνεδρίας

21.00' Δείπνο - Καλλιτεχνικό πρόγραμμα

ΚΥΡΙΑΚΗ 1/11/2009

Αίθουσα Ξενοδοχείου «ARTA PALACE»

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Εισηγήσεις: Γεώργιος Παπαβασιλείου, Χριστίνα Σαχινίδου, Χαράλαμπος Αποστολίδης, Δέσποινα Νικολαΐδου-Ζακοπούλου

11.00' **Ομιλητής: Ευστάθιος Ταξίδης**

Δάσκαλος - Δημοσιογράφος

Θέμα: «ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ - Πραγματικότητα και μύθος, σφάλματα και επισημάνσεις»

11.20' **Ομιλητής: Ευστάθιος Πελαγίδης**

Καθηγητής Πανεπιστημίου Δ.Μακεδονίας - Ιστορίας

Θέμα: «Η συμβολή των προσφύγων στην αναγέννηση της Ελλάδος 1923 και εξής»

11.40' Ερωτήσεις - Παρεμβάσεις

12.00' Συμπεράσματα - Αποφάσεις - Ψηφίσματα του 15ου Συνεδρίου

12.15' Ψηφοφορία για την ανάληψη του 16ου Συνεδρίου

12.45' Λήξη Συνεδρίου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΑΣ «ΣΚΟΥΦΑΣ»

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ

Μαέστρος: Αθανάσιος Σταμάτης

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες:

Γιώτης Γαβριηλίδης [Τραγούδι]

Άγγελος Βασιλειάδης [Λύρα]

Αλέξης Στεφανίδης [Τραγούδι-Λύρα]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ Δ. ΑΞΙΟΥΠΟΛΗΣ

Τάσος Ευτυχιάδης [Λύρα - Τραγούδι]

Κωνσταντίνος Βαφειάδης [Νταούλι]

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΙΓΛΑΣ

«ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ»

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ & ΠΟΝΤΙΩΝ

Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ν. ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑΣ

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΟΝΙΤΣΑΣ

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΑΡΤΑΣ «ΣΚΟΥΦΑΣ»

Χοροδιδάσκαλος: Νικόλαος Λιόντος

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «Η ΡΟΔΙΑ» ΒΙΓΛΑΣ

Χοροδιδάσκαλος: Μαρία Νάκα

ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2009,

ώρα 17.30' - Αίθουσα «ΔΙΩΝΗ»

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΣΥΚΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

«ΤΣΑΝΑΒΑΡ ΣΑ ΛΑΧΑΝΑ»

Έρρικα Νικολαΐδου

[Σενάριο-Σκηνοθεσία-Τραγούδι]

Γιώργος Πουланτζακλής [Μουσική επιμέλεια]

Γιάννης Πολυχρονίδης [Νταούλι]

Δάνης Νικολαΐδης [Τραγούδι]

Συμμετέχουν οι ηθοποιοί:

Ελένη Αμπατζίδου [Αγγέλη]

Κοσμάς Καρυπίδης [Στέφος]

Ευανθία Καρυπίδου [Μαμή]

Δημήτρης Κωνσταντινίδης [Ποπάς]

Χάρης Κωστελίδης [Πανίκας]

Τασούλα Ναρχατονίδου [Ποινίκα]

Έρρικα Νικολαΐδου [Μελίκα]

Μαρία Νικολαΐδου [Μικρή κόρη]

Μάκης Παπαδόπουλος [Λάζος]

Μαρία Σιδηροπούλου [Προξενήτρα]

Δέσποινα Ταϊγανίδου [Ποπαδία]

Λίγα λόγια για το έργο

Πρόκειται για μια ποντιακή ηθογραφία η οποία είναι τοποθετημένη στη δεκαετία του '50. Μια μητριαρχική οικογένεια, ένας αταίριαστος γάμος, ένας αγαπητικός, ο αδελφός της νύφης... και όλα γίνονται άνω - κάτω.

«Ο διάβολον εσέγκεν τ' ουράδ' ν' ατ.

Ο Θεόν ας βάλ' το χέρ' ν' ατ.»

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ

Η ιστορική αφετηρία της Άρτας χάνεται στα βάθη των αιώνων. Από τα ομηρικά ακόμη χρόνια ο τόπος αυτός κατοικούνταν στα πεδινά από Δρύορες και στα ορεινά από τους τραχείς Αθαμάνες.

Η Άρτα είναι χτισμένη πάνω στα ερείπια της αρχαίας Αμβρακίας που ιδρύθηκε στα τέλη του 7ου αι. π.χ. από τους Κορινθίους. Η μεγάλη ακμή της Αμβρακίας στην αρχαιότητα έρχεται όταν ο Βασιλιάς Πύρρος της Ηπείρου την κάνει πρωτεύουσα του το 259 π.χ. και την στολίζει με λαμπρά οικοδομήματα αντάξια μιας ελληνιστικής πρωτεύουσας. Όμως το άδοξο τέλος του Βασιλιά Πύρρου ακολουθείται και από το άδοξο τέλος της βασιλικής δυναστεία των Μολοσσών αλλά και της Αμβρακίας.

Η πόλη ερημώνει κατά τα ρωμαϊκά χρόνια και επανέρχεται στο προσκήνιο στα χρόνια των Κομνηνών. Καινούργια αίγλη αποκτάει η Ήπειρος και η Άρτα όταν οι Βυζαντινοί άρχοντες Άγγελοι Κομνηνοδούκες ιδρύουν το Δεσποτάτο της Ηπείρου ως αντίδραση στην κατάληψη της Βασιλεύουσας από τους Φράγκους το 1204 και διαλέγουν την Άρτα ως έδρα τους. Χτίζουν ισχυρό κάστρο για να ενισχύσουν την άμυνα της και στολίζουν την περιο-

χή με υπέροχους βυζαντινούς ναούς και μοναστήρια στο πνεύμα της εποχής, που εντυπωσιάζουν τον επισκέπτη με το μεγαλείο τους μέχρι σήμερα.

Η πόλη καταλήφθηκε από τους Σέρβους το 1346 και από τους Τούρκους το 1449. Οι Αρτινοί πολέμησαν γενναία ενάντια στον κατακτητή και είναι γνωστές οι μάχες που έγιναν εδώ. Από την Άρτα κατάρχεται ένας από τους ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας, ο Νικόλαος Σκουφάς. Από την Άρτα ξεκίνησε τη δράση του στην Επανάσταση ο Στρατηγός Μακρυγιάννης, από την Άρτα κατάρχεται και ο Αρχάγγελος της Επανάστασης ο Γεώργιος Καραϊσκάκης.

Ο νομός Άρτας προσαρτήθηκε στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος μαζί με τη Θεσσαλία το 1881 με τη συνθήκη του Βερολίνου. Η δίψα για ελευθερία είναι αυτή που θα κάνει τα ορεινά της Άρτας μια από τις κοιτίδες της Εθνικής Αντίστασης κατά τη διάρκεια της ιταλογερμανικής κατοχής, αλλά και το μαρτυρικό χωριό Κομμένο Εθνικό Θυσιαστήριο.

Αυτή είναι η Άρτα. Η Άρτα του ένδοξου παρελθόντος, του δημιουργικού παρόντος και του πολλά υποσχόμενου μέλλοντος.

ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ

Η Άρτα -διοικητικό και οικονομικό κέντρο του ομώνυμου Νομού- είναι η πρώτη σε ιστορία και η δεύτερη σε πληθυσμό και έκταση πόλη της Ηπείρου.

Αρχόντισσα στην καταγωγή, προσφέρει πολλές δυνατότητες και ευρύτατες επιλογές στους επισκέπτες της.

Κάμψη και βουνά - θάλασσες και ποτάμια.

Ομφάλιος λώρος ο Άραχθος που ενώνει τα τραχιά Τζουμέρκα με τον υπήνεμο Αμβρακικό, έναν από τους ομορφότερους, τους σημαντικότερους και τους ζωντανότερους υδροβιότοπους του κόσμου. Μοναδικό εργαστήριο δημιουργίας. Αστείρευτης έμπνευσης, Διαρκούς μέθεξης.

Και η πόλη, η Άρτα, στέκει στη μέση. Στην αγκαλιά του Αράχθου! Φιλόξενη και καταδεκτική. Απλή και ανεκτική. Σύγχρονη και Παραδοσιακή. Κοιτίδα πολιτισμού, λίκνο θρύλων και παραδόσεων. Ανεξίτηλα αποτυπώματα μεγάλων πολιτισμών τα

συγκλονιστικά μνημεία της: το Γεφύρι, η Παρηγορήτισσα, το Κάστρο...

Το ταξίδι στην Άρτα είναι μια συναρπαστική εμπειρία. Εμπειρία ζωής. Είναι ένα ταξίδι στη «γη του παντός». Γεύσεις, μυρωδιές και εικόνες μοναδικές! Σαν το άρωμα του λεμονανθού. Το κίτρινο του πορτοκαλιού. Τη νοστιμιά του χελιού...

Άρτα: αιώνες ιστορίας, αιώνιες μάχες. Πάλη με τα στοιχεία της φύσης, αναμετρήσεις με τους κατακτητές, μα και χωρευτήρι λαών.

Η φύση πρόσφερε «γη και ύδωρ» και ο άνεμος μαζί με το νερό σμίλεψαν αυτό τον υπέροχο τόπο.

ΔΗΜΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

Ο Δήμος Αμβρακικού είναι από τους μεγαλύτερους σε έκταση δήμους του νομού Άρτας. Είναι ένας μαγευτικός δήμος που πήρε το ιστορικό αυτό προσωνύμιο από τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι θέλησαν έτσι να δείξουν τον σεβασμό τους στον τόπο τους. Καταλαμβάνει μια γόνιμη και προνομιούχο περιοχή εκτεινόμενη μεταξύ των δύο μεγάλων ποταμών Λούρου και Αράχθου με τους εκπληκτικότερους δελταϊκούς σχηματισμούς στη Μεσόγειο.

Κατέχει τις πλέον γραφικές ακτές, είναι κυρίαρχος των πλουσιότερων ρηχόνερων λιμνοθαλασσών με αφθονία φυσικής διατροφής.

Η έκτασή του εμφανίζει ποικίλες γεωλογικές-μορφολογικές διαπλάσεις και είναι πλούσια σε χλωρίδα και πανίδα. Οι γραφικοί λόφοι που υψώνονται στην περιοχή είναι κατάφυτοι και φιλοξενούν διάφορα είδη ζώων. Οι βαλτότοποι του Αμβρακικού [Ροδιάς, Βίγλας] διαθέτουν τους μεγαλύτερους καλαμιώνες στην Ευρώπη και τους σημαντικότερους υδροβιότοπους στην περιοχή με σπάνια και πολυπληθή ενδημική και αποδημητική ορνιθοπανίδα.

Τα καθαρά και ζεστά νερά του Αμβρακικού αποτελούν πόλο έλξης τουριστών για λουτροθεραπεία και θαλάσσια σπορ. Οι παραλίες της Κορωνησίας βραβεύτηκαν από την Ε.Ο.Κ. για την καθαριότητα και την οργάνωσή τους.

Μεγάλου ενδιαφέροντος χαρακτηρίζονται τα βυζαντινά μνημεία του Δήμου με την αρχιτεκτονική και τις σπάνιες αγιογραφίες τους. Σήμερα κατατεθέν είναι ο εξαιρετικός ναός της Παναγίας της Ροδιάς «Ρόδον το Αμάραντον», με τη μονα-

δική θέα της ομώνυμης λιμνοθάλασσας καθώς είναι τοποθετημένος στην άκρη της. Ακολουθούν με αμείωτο ενδιαφέρον η πρώιμη βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Κορωνησίας, ο ναός του οσίου Ονούφριου, προστάτης του νησιού και το ασκητήριο του Οσίου Βλάσσιου που βρίσκεται στο λόφο του Μαυροβούνιου.

Τα αρχαιολογικά ερείπια της περιοχής της Στρογγυλής μαρτυρούν τη δράση της κατά την αρχαιότητα.

Στο λόφο της Αγίας Αικατερίνης στη Στρογγυλή, στη Σαλαώρα και στο λόφο της Κορωνησίας λειτουργούν παρατηρητήρια, που αξίζουν πραγματικά την επίσκεψη του κοινού καθώς παραχωρούν το προνόμιο στον επισκέπτη, και ιδιαίτερα στους λάτρεις και εξερευνητές της φύσης, να ζήσει μαγευτικές εμπειρίες παρακολουθώντας κάποιες από τις στιγμές της ζωής των αργυροπελεκάνων, που φωλιάζουν στις λιμνοθάλασσες, Τσουκαλιό και Λογαρού, του Αμβρακικού Κόλπου. Σίγουρα θα συναρπάσει η παρατήρηση των σπάνιων ερωδιών και άλλων ειδών πουλιών. Τα ρινοδέλφια όμως και οι χελώνες Καρέτα Καρέτα θα κλέψουν την παράσταση με τη μοναδική τους παρουσία στην περιοχή.

Άλλα αξιοθέατα του Δήμου είναι η Κούλια, το παλιό τουρκικό φυλάκιο της Κορωνησίας, και το ανακαινισμένο Οθωμανικό τελωνείο στο λόφο της Σαλαώρας.

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΙΓΛΑΣ
«ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ»

Προς τον κόλπο του Αμβρακικού 17 χιλιόμετρα από την πόλη της Άρτας βρίσκεται το χωριό Βίγλα. Στο χωριό το 1957 έφεραν από τα μέρη της Ρωσίας ορισμένες οικογένειες προσφύγων. Εκείνη την εποχή η ζωή στο χωριό ήταν άθλια, το χωριό μας ήταν πρόσφατα αποστραγγισμένο και δεν υπήρχε φως και νερό. Στη μέση του χωριού μας κτίστηκαν τα δύο πρώτα σπίτια και μετά άλλα 50 που μας τα δώσανε με κλήρο. Μας έκτισαν Δημοτικό Σχολείο και Παιδικό Σταθμό, το τότε «Σπίτι Παιδιού» από Ολλανδούς Επιστήμονες. Οι παππούδες μας το 1914-15 με τη γενοκτονία των Ποντίων, έφυγαν από τη Τουρκία (Τραπεζούντα - Κερασούντα - Σαμψούντα) και εγκαταστάθηκαν στον Καύκασο της Ρωσίας, στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας, στις πόλεις ΣΟΧΟΥΜΙ-ΓΑΓΚΡΑ-ΤΟΤΣΙ. Το 1914 ο Στάλιν εκτόπισε όλους τους Πόντιους από τον Καύκασο στο Καζακστάν και από το Καζακστάν, σε συνεργασία με τον Ο.Η.Ε., μας εγκατέστησαν στην άγονη περιοχή της Άρτας, στο χωριό Βίγλα. Όταν επιβιώσαμε και στηριχθήκαμε στα

πόδια μας και μετά από αρκετά χρόνια κατοίκησης στη Βίγλα ιδρύσαμε το 1982 τον Ποντιακό Σύλλογο Βίγλας «Οι Πρόσφυγες», για να συνεχίσουμε τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις μας και να μιήσουμε τους νέους στις ηθικές και πολιτιστικές αξίες. Συμμετέχουμε με το χορευτικό μας συγκρότημα σε εκδηλώσεις σ' όλη την Ελλάδα. Κάθε χρόνο τα παιδιά του συλλόγου μας ψάλουν στους κατοίκους και στην τοπική αυτοδιοίκηση τα παραδοσιακά κάλαντα, διοργανώνουμε χοροεσπερίδα με την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας, ενώ βοηθούμε 40 άπορες οικογένειες του χωριού. Μεταξύ των δράσεων που αναπτύσσουμε είναι η συγκέντρωση φωτογραφικού & αρχειακού υλικού, η δημιουργία δανειστικής βιβλιοθήκης, η αναβίωση του ποντιακού γάμου κ.λ.π. Συμμετείχαμε ενεργά στη διοργάνωση του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία στον Δήμο Ζαλόγγου και είμαστε μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων.

**ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ & ΠΟΝΤΙΩΝ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ**

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το 1987, από πρόσφυγες που ήρθαν από τον Πόντο και την Μ. Ασία. Ασχολείται κυρίως με την Ποντιακή παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα.

Διατηρεί δύο χορευτικά τμήματα παιδικό και εφηβικό που συμμετέχουν σε εκδηλώσεις.

Στις εκδηλώσεις που πραγματοποιούμε είναι η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου σε κεντρική αίθουσα της πόλης, με καλεσμένους πλήθος κόσμου και τους επίσημους φορείς, το τελευταίο τριήμερο της Αποκριάς σε κεντρική αίθουσα της πόλης γίνεται ο ετήσιος χορός, την Παρασκευή μετά το Πάσχα στην Μονή Κοζύλη που βρίσκεται στο Δημοτικό διαμέρισμα Ν. Σαμψούντας γίνεται η αναβίωση του τσουγκρίσματος των αυγών και παραδοσιακών χορών, στις 19 Μαΐου πραγματοποιούμε εκδήλωση μνήμης της γενοκτονίας των Πο-

ντίων, τον Ιούλιο ο σύλλογος συμμετέχει με νέους στο Συναπάντημα Ποντιακής Νεολαίας που γίνεται κάθε χρόνο στην Παναγία Σουμελά, ενώ κορυφαία εκδήλωση του Συλλόγου είναι τα «ΚΟΖΥΛΕΙΑ» που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο τον Δεκαπενταύγουστο, με συμμετοχή συλλόγων από όλη την Ελλάδα, αφιερωμένο στην Ποντιακή παράδοση αλλά και γενικότερα στην διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και τέλος στα μέσα Σεπτεμβρίου πραγματοποιούμε εκδήλωση μνήμης της γενοκτονίας των Μικρασιατών. Επίσης ο Σύλλογος έχει πάρει μέρος σε όλα τα Συνέδρια Αυτογνωσίας που διοργανώνει πάντα με επιτυχία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων.

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑΣ «Η ΑΜΙΣΣΟΣ»

Ο Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέας Σαμψούντας «Η Αμισσός» ιδρύθηκε κατά το έτος 1979. Σκοπός της ίδρυσης του ήταν και είναι να διατηρηθούν στη μνήμη των μεταγενέστερων ποντίων τα ήθη, τα έθιμα, οι παραδόσεις, οι χοροί και η γλώσσα των προγόνων τους. Να μιήσει τους νέους στις ηθικές και πολιτιστικές αξίες του σήμερα. Στις δραστηριότητες του Συλλόγου καταγράφονται:

- Δημιουργία χορευτικών τμημάτων: παιδικού, εφηβικού και ενθλικών με συμμετοχές σε φεστιβάλ Δήμων σε όλη την Ελλάδα όπως: Καστοριά, Κοζάνη, Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Αττική, Γιαννιτσά, Παναγία Σουμελά, Κυπαρισσία, Μύκονο, Θεσπρωτία, Άρτα, Ιωάννινα και αλλου. Αποκορύφωμα η συμμετοχή στο Διεθνές Φεστιβάλ καπνού στη Σαμψούντα του Πόντου, στα πλαίσια πολιτιστικών ανταλλαγών με το Δήμο Ζαλόγγου (2003).

- Δημιουργία τμήματος εκμάθησης παραδοσιακών οργάνων (λύρα, νταούλι κ.α.) υπο την αιγίδα του λυράρη Μιχάλη Καλιοντζίδη και δάσκαλο τον Αλέξη Στεφανίδη.

- Λειτουργία θεατρικής ομάδας από μέλη του Συλλόγου μας η οποία παρουσίασε έργα όπως: «Ο αφελής», «Οι ατίθασοι», «Οι μικροί Φαρισαίοι», «Εξοχικόν κέντρον ο Έρωσ» του Δήμ.Ψαθά, «Ο μάγος με τα χρώματα» του Γ.Ξανθούλη, «Τα τολμηρά ψαράκια» του Α.Τζώρτζη, «Ο Σπιθοβολάκης» του Α.Σακελλάριου κ.α.

- Δημιουργία δανειστικής βιβλιοθήκης αποτελούμενο από κάθε είδους λογοτεχνία αλλά κυρίως από βιβλία ιστορίας του Πόντου και των αλησμόνητων πατριδών.

- Αναβίωση εθίμων του χωριού. Κάλαντα Πόντου παραμονή Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς στο χωριό. (Κάλαντα Πόντου: Χριστούγεννα 2005 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κάρλο Παπούλια - Πρωτοχρονιάς στον Μακαριστό Χριστόδουλο 2007, στον αρχηγό της Αξ/κης Αντοπολίτευσης κ. Γεώργιο Παπανδρέου 2008).

- Το μαντήλι παραμονή των Φωτών. Αναβίωση παραδοσιακού πανηγυριού στο Μοναστήρι

ων Αγίων Αποστόλων. Διαγωνισμός ποντιακού φαγητού και σιμισκοφαγίας.

- Εκδήλωση κάθε χρόνο την ημέρα της Γενοκτονίας

- Διοργάνωση τριήμερων πολιτιστικών εκδηλώσεων το πρώτο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου με την επωνυμία «ΑΜΙΣΣΟΣ»

- Συμμετοχή του Συλλόγου στα Συνέδρια Εθνικής Αυτογνωσίας κάθε χρόνο όπως και στο «Συναπάντημα Νεολαίας» που διοργανώνει το ίδρυμα «Παναγία Σουμελά».

- Ο σύλλογος συμμετείχε ενεργά στη διοργάνωση του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ποντιακών Συλλόγων για την Εθνική Αυτογνωσία με θέμα «Ορθοδοξία και Μνημεία στις Αλησμόνητες Πατρίδες». (Δήμος Ζαλόγγου 2005)

- Συμμετοχή του Συλλόγου μας με εκπρόσωπο στην αποστολή του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ποντιακού Ελληνισμού στις Βρυξέλες (Νοέμβριος 2006) με θέμα τη διεκδίκηση της αναγνώρισης της Ποντιακής Γενοκτονίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Συμμετοχή του Συλλόγου μας με εκπρόσωπο στο προσκύνημα που πραγματοποιήθηκε 15 Αυγούστου 2009 στην Παναγία Σουμελά στην Τραπεζούντα.

- Χρηματική Βοήθεια σε σεισμοπαθείς και πυροπαθείς (Αθήνα, Πύργος)

- Κατασκευή αγάλματος πόντιου λυράρη, (1999) που τοποθετήθηκε στην πλατεία του χωριού ως σημείο αναφοράς των Σαμψούντιων και ως εκδήλωση σεβασμού σε όσους χάθηκαν και σε όσους αγωνίστηκαν να χτιστεί το χωριό Νέα Σαμψούντα στην Πρέβεζα.

- Σε εξέλιξη βρίσκεται μια μεγάλη προσπάθεια καταγραφής αφηγήσεων από ηλικιωμένους και συγκέντρωσης φωτογραφικού υλικού με σκοπό τη δημιουργία του ιστορικού λευκώματος του χωριού μας.

Στόχος μας η δημιουργία ενός εκθεσιακού χώρου στο κτίριο όπου φιλοξενείτε ο Σύλλογος, όπου θα εκτίθενται φορεσιές και κάθε είδους αντικείμενα που έχουν διασωθεί από τους προγόνους μας.

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ & ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΣ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑΣ

Ο σύλλογός μας ιδρύθηκε το 1973 και συνεχίζει επί 36 χρόνια την προσπάθεια για την διατήρηση της παράδοσης, των ηθών και των εθίμων του ποντιακού ελληνισμού αλλά και γενικότερα συμβάλει στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής μας. Σε μια εποχή όπου η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική αλλά και κρίση αρχών και αξιών, ο σύλλογός μας προσπαθεί να αφυπνίσει τη νεολαία και να επαναδραστηριοποιήσει τους γεροντότερους, όπου η συμβολή και η πείρα τους ήταν και είναι αξιόλογη, με σκοπό την αποφυγή της εξάλειψης του ενδιαφέροντος των νέων και όχι μόνο προς την παράδοση.

Ο σύλλογός μας έχει ένα πολύ μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων. Συμμετέχουμε σε πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου και της Αιτωλοακαρνανίας.

Βεβαίως έχουμε συμμετάσχει και σε εκδηλώσεις σε άλλες περιοχές της Ελλάδος στο πλαίσιο του σχεδίου του συλλόγου μας για την συνάντηση και γνωριμία των πολλών και διαφορετικών παραδόσεων ανά περιοχή

της χώρας μας.

Μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες του συλλόγου μας είναι η εκμάθηση των ποντιακών χορών από έμπειρους χοροδιδασκάλους. Ο χοροδιδάσκαλος Παναγιώτης Ευθυμιάδης έχει υπό την επίβλεψη του περισσότερους από 60 νέους (6-25 χρόνων) και ένα τμήμα από μεγαλύτερους σε ηλικία. Επίσης σε συνεργασία με το Σύλλογο Γυναικών Νέας Κερασούντας γίνεται εκμάθηση ποντιακών χορών σε μέλη του.

Δεν σταματούμε μόνο στα χορευτικά τμήματα αλλά επεκτεινόμαστε και σε άλλες δραστηριότητες. Σημαντική δουλειά γίνεται από τον Ιωάννη Συκουβέλο και στον τομέα της μουσικής. Υπάρχει πολυμελές τμήμα στο οποίο οι νέοι μαθαίνουν να παίζουν ποντιακή λύρα και νταούλι. Επίσης διαθέτουμε πολυμελή χορωδία παραδοσιακών τραγουδιών και θεατρικό τμήμα.

Κάθε χρόνο τιμούμε με λαμπρές εκδηλώσεις την Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού και οργανώνουμε πολιτιστικές εκδηλώσεις, κυρίως στο χωριό μας, με σκοπό να μαθαίνουν οι νέοι και να θυμούνται οι παλαιότεροι την πολιτιστική κληρονομιά που μας άφησαν οι προγονοί μας και η οποία αποτελεί τα θεμέλια του μέλλοντος μας.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Το σωματείο με την επωνυμία «Σύλλογος Ποντίων Γυναίκων Ν. Σαμψούντας Πρέβεζας», με έδρα τη Ν. Σαμψούντα, νομού Πρεβέζης, ιδρύθηκε το 1993. Σκοπός του είναι η πνευματική και πολιτιστική εξύψωση των γυναικών, αλλά κυρίως η βοήθεια στην επίτευξη λύσεων κάθε πολιτιστικού και κοινωνικοοικονομικού προβλήματος της μικρής κοινωνίας της κοινότητας της Ν. Σαμψούντας. Επιπλέον ένας από τους στόχους του είναι η ανάπτυξη σχέσεων φιλίας και συνεργασίας με οποιαδήποτε άλλη Γυναικεία Οργάνωση, αλλά και προώθηση των ηθών και των εθίμων του ποντιακού κυρίως στοιχείου που χαρακτηρίζει την κοινότητα της Ν. Σαμψούντας.

Στα πλαίσια υλοποίησης αυτών των σκοπών διατηρεί το παραδοσιακό τσάι των γυναικών, με προσφορά πλούσιων ποντιακών εδεσμάτων και συμμετέχει στην επίτευξη του ετήσιου καρναβαλιού του Δήμου Ζαλόγγου. Επιπλέον συνεισφέ-

ρει στην αποπεράτωση της εικονογραφίας της εκκλησίας του χωριού και στη δημιουργία περισσότερου πρασίνου στον περιβάλλοντα χώρο. Ακόμη η συμμετοχή των γυναικών με προσωπικά τους έξοδα στην περιθαλψη κάποιων απόρων είναι ένας από τους σπουδαιότερους σκοπούς του σωματείου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η αγάπη και η συμπαράσταση στη Χρυσούλα Παναγοπούλου και η βράβευση από τον πρώην πρόεδρο Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλο στο Σωματείο Ποντίων Γυναικών Νέας Σαμψούντας.

ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΟΝΙΤΣΑΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

Ο Σύλλογός μας ιδρύθηκε το 2006 και απαρτίζεται από 200 μέλη και φίλους αυτών. Ως πρόσφυγες ποντιακής καταγωγής τρίτης γενιάς εδώ στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας, προσπαθούμε να διασώσουμε και να διαφυλάξουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά (ήθη, έθιμα, ποντιακή διάλεκτο, εκμάθηση ποντιακής λύρας και νταούλι).

Η εθνική συνείδηση είναι κάτι για το οποίο οι Πόντιοι δικαίως υπερηφανευόμαστε. Η διατήρηση της ιστορικής μας μνήμης είναι ευθύνη και διαχρονική ανάγκη.

Ο σύλλογός μας σε συνεργασία με τα σωματεία των όμορων Δήμων στο πλαίσιο πολιτιστικών ανταλλαγών, συμμετέχει σε διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις έχοντας σαν στόχο να αναδείξουμε και να διατηρήσουμε τις παραδόσεις και την πολιτιστική ταυτότητα του Ποντιακού Ελληνισμού.

Ο Σύλλογός μας διοργανώνει κάθε χρόνο διάφορες εκδηλώσεις όπως: κοπή πίτας, εκδήλωση μνήμης στις 19 Μαΐου για τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, επιστημονική ημερίδα, ανοικτή καλλιτεχνική εκδήλωση με χορούς και τραγούδια του Πόντου, εκπαιδευτικές και θρησκευτικές εκδρομές (Παναγία Σουμελά, Βέρμιο, Βεργίνα και σε άλλα μέρη της Ελλάδος), συμμετοχή σε πανελλήνια συνέδρια εθνικής αυτογνωσίας της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (Π.Ο.Π.Σ.) και διάφορες άλλες καταστατικές δραστηριότητες. Στον σύλλογο λειτουργούν δύο χορευτικά τμήματα, των ενηλίκων με 20 άτομα και των ανηλίκων με 15 άτομα.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΦΩΤΙΟΣ ΚΑΛΠΙΔΗΣ

Ο εκλεκτός αυτός ποιμενάρχης γεννήθηκε στο Τσαγκράκ της Κερασούντας το 1862 και μετά τις προκαταρκτικές του σπουδές στη γενέτειρά του φοιτά στο Ημιγυμνάσιο Κερασούντας και κατόπιν στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης, από όπου αποφοιτά με άριστα ως διδάκτωρ της Θεολογίας. Το 1890 χειροτονείται ιεροδιάκονος και διορίζεται διευθυντής των σχολών της Κερασούντας ενώ το 1897 γίνεται αρχιγραμματέας της Ιεράς Συνόδου, χειροτονείται πρεσβύτερος και γίνεται μέλος της συντακτικής επιτροπής του επίσημου οργάνου του Οικουμενικού Πατριαρχείου «Εκκλησιαστική Αλήθεια». Στις 19 Μαΐου του 1902 χειροτονείται από τον Πατριάρχη Ιωακείμ Μητροπολίτη Κορυτσάς και Πρεμετής. Στην Κορυτσά καταφθάνει στις 7 Ιουλίου και γίνεται δεκτός από τα πλήθη των χριστιανών της ελληνικής κοινότητας με μεγάλη χαρά, αρχίζοντας αμέσως το σωτήριο έργο του εναντίον της ξένης προπαγάνδας (αυστριακής, ιταλικής, ρουμανικής και αλβανικής), που προσπαθεί να προσηλυτίσει τους Έλληνες της περιοχής με κάθε μέσο. Ταυτόχρονα μεριμνά και για τα σχολεία της υπαίθρου, εισχωρώντας

στα άντρα της ρωμουνικής προπαγάνδας, την Πλιάσα και την περιοχή της Μπίγλι-στας, ιδρύοντας ελληνικά σχολεία. Η δραστηριότητά του αυτή επαυξάνει την οργή και το μίσος των ξένων προπαγανδιστών, οι οποίοι οργανώνουν επίθεση εναντίον του με λιθοβολισμό στην Πλιάσα (12-6-1906), χωρίς να καταφέρουν να τον κλονίσουν. Η αλβανική εφημερίδα «Drita» (F. 74/1-3-1906) που εκδιδόταν στη Σόφια, καταφέρεται εναντίον του, διότι, όπως γράφει, «κηρύσσει απαρεγκλίτως εκάστην Κυριακήν και εορτήν, μη εξαιρουμένων ουδ' αυτών των Σαββάτων, τον λόγον του Θεού, άμα δε και την ελληνικήν ιδέαν». Η πολεμική της εφημερίδας, οργάνου του αλβανορωμουνικού κομιτάτου συνεχίζεται εντονότατα για να καταλήξει στα εξής για τα εναντίον του αποκαλυπτικά σχέδια: «Αν πηγαίνεις μ' αυτήν την γνώμην, ωρέ καπετάν Φώτη, δεν θα σε εύρη ο χρόνος». Και πράγματι δεν τον βρήκε ο χρόνος γιατί στις 9-9-1906 καθώς πήγαινε να ιερουργήσει στο χωριό Μπραβδίστα, έξω από την Κορυτσά, δολοφονήθηκε από όργανα της αλβανορουμανικής συμμορίας του Μπαϊράμ Φεχμή.

διοργάνωση

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΙΓΛΑΣ «ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ»

σε συνεργασία με

ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ & ΠΟΝΤΙΩΝ Ν. ΠΡΕΒΕΖΗΣ
ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑΣ
ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ Ν. ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑΣ
ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑΣ
ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΟΝΙΤΣΑΣ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

συνδιοργάνωση

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΡΤΑΣ - ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ - Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. ΑΡΤΑΣ - Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. ΠΡΕΒΕΖΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ

15⁰

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

για την εθνική αυτογνωσία

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΓΕΝΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΤΕΑ Ν. ΑΡΤΑΣ Α.Ε.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΡΤΑΣ «ΜΠΑΦΑΣ»
ΥΙΟΙ Σ. ΜΠΑΦΑΣ ΑΒΕΕ

ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΑΡΤΑΣ

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΡΤΑΣ
Γ. ΜΠΑΦΑΣ Α.Ε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΖΩΗΣ ΜΠΕΤΣΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ

ΑΦΟΙ ΠΛΑΤΣΟΥΚΑ

PHOTO ΚΛΙΚ ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΛΩΝΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΑΚΗΣ
ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ